



I t a l i j a.

Kraljevina italijanska, kakeršna je danes, deli se na tri dele, ki so: 1. severna ali gorenja Italija; 2. srednja Italija in 3. južna ali dolenska Italija. Vsa Italija obsega: Sardinijo, Lombardijo in Benečijo, vojvodino Parmsko in Modensko, veliko vojvodino Toskansko in obé Siciliji. Na severu mejí Italija s Švico in Avstrijo (Tirolsko, Koroško, Goriško in Gradiško), na zahodu ob Francosko, srednje in Jadransko morje. Kraljevina razpada na 16 provincij, ki so: Piemont, Ligurija, Lombardija, Benečija; — Emilija, Toskana, Umbrija, Marke, Lacij, Abruzzze, Kampanija; — Apulija, Bazilikata, Kalabrija in Sicilija; — Sardinija.

Ker je podnebje v Italiji jako ugodno, zato je tudi zemlja zeló plodovita in priprosto ljudstvo se peča največ s poljedelstvom. Žitni pridelki vender ne zadostujejo potreščinam vse Italije, zatorej je treba mnogo žita uvaževati iz drugih dežel; a preobilo se pridelá riža in turšice. Riža je vzlasti v Padskem porečji in na otoku Sardiniji toliko, da ga izvažajo in prodajejo v tuje dežele. Iz pšenične in turšične moke pripravljajo Italijani narodne jedi: makarone in polento. Mej kupčijskimi rastlinami najbolj slovi konoplja, najboljša na svetu, in predivo iz Lombardije. V južnej Italiji pripravljajo najboljše olje, katerega se vsako leto po več milijonov kilogramov izvozi v tuje dežele. Tudi vinska trta je rodovitna, da-si italijansko vino nima posebne vrednosti. V obče dajeti južna in srednja Italija najboljša sladka vina. Ono posebno dobro sladko je vino, ki je po vsem svetu znano pod imenom „lacrime Christi (solzé Kristove)“ raste v Vezuvskej okolici. A največ dobička daje Italijanom južno sadje, katerega se vsako leto toliko pridelá, da jim ga preostaje ter ga je treba izvažati v druge dežele. Južno sadje, ki dobaja tudi k nam iz Italije, dobro vam je znano pod imenom: smôkve, mandeljni, suho grozdje rožiči, laški kostanji i. t. d. — V južnej Italiji raste bombaževец, sladkorjevo trstje in druge take rastline. Živinoreja v Italiji pa ni, da bi se mogel hvaliti z njo. Lepi konji se vidijo samó na Neapolitanskem in v Toskani. Jedina živina, ki jo vidiš po vsej Italiji, so mēzgi in osli, ki se smejo prištevati najlepšim v Evropi.

Tu nam je še omeniti sviloreje, s katero se pečajo malo ne po vsej Italiji, vzlasti v Piemontu in Lombardiji, v Emiliji, Kalabriji in Siciliji. Italija prideluje največ svile v Evropi, in svila iz Lombardije in sploh severne Italije se šteje za najboljšo med vsemi državami v Evropi. Surove svile se pridelá vsako leto preko 2 milijona kilogramov. Najlepše svilene tkanine se tkó v Comu, Genuvi, Rimu, Milanu, Turinu, Florenci in Sieni.

V Benečiji so Benetke najbolj čudno mesto na svetu, ki je po 117 otocih razdeljeno in ima hiše večinoma na koléh zidane. Trgov ima 51, mej katerimi je trg sv. Marka najkrásnejši v Evropi. — Rim je glavno in stolno mesto italijanske kraljevine, pa tudi središče katoliškega krščanstva, ker ima v njem naš sv. oče papež svojo stolico. Mej premnogimi cerkvami se najbolj odlikuje cerkev sv. Petra, ki je 215 metrov dolga in 158 metrov visoka ter ima 54.000 ljudi v njej dosti prostora.

Slika vam kaže priprosto Italijanko iz Rimske okolice, ki nese ovočje na prodaj.



Rimljanka z ovočjem na glavi.